

Kaupunkikudokset sekoittuneisuusanalyysin työvälineenä

Kudokset työkaluna

Kudosteoria
todellisuusmalli
kattava teoria

sovellutukset
työkaluina

kattava **työkalu**
alustana ja
puitteena

työkalu
muissa
malleissa

- - havainnot - - tutkimukset - - testaus - - soveltaminen - - - -

Kattava kudosajattelu

Kaupunkikudosten skeema (ajattelutapa)

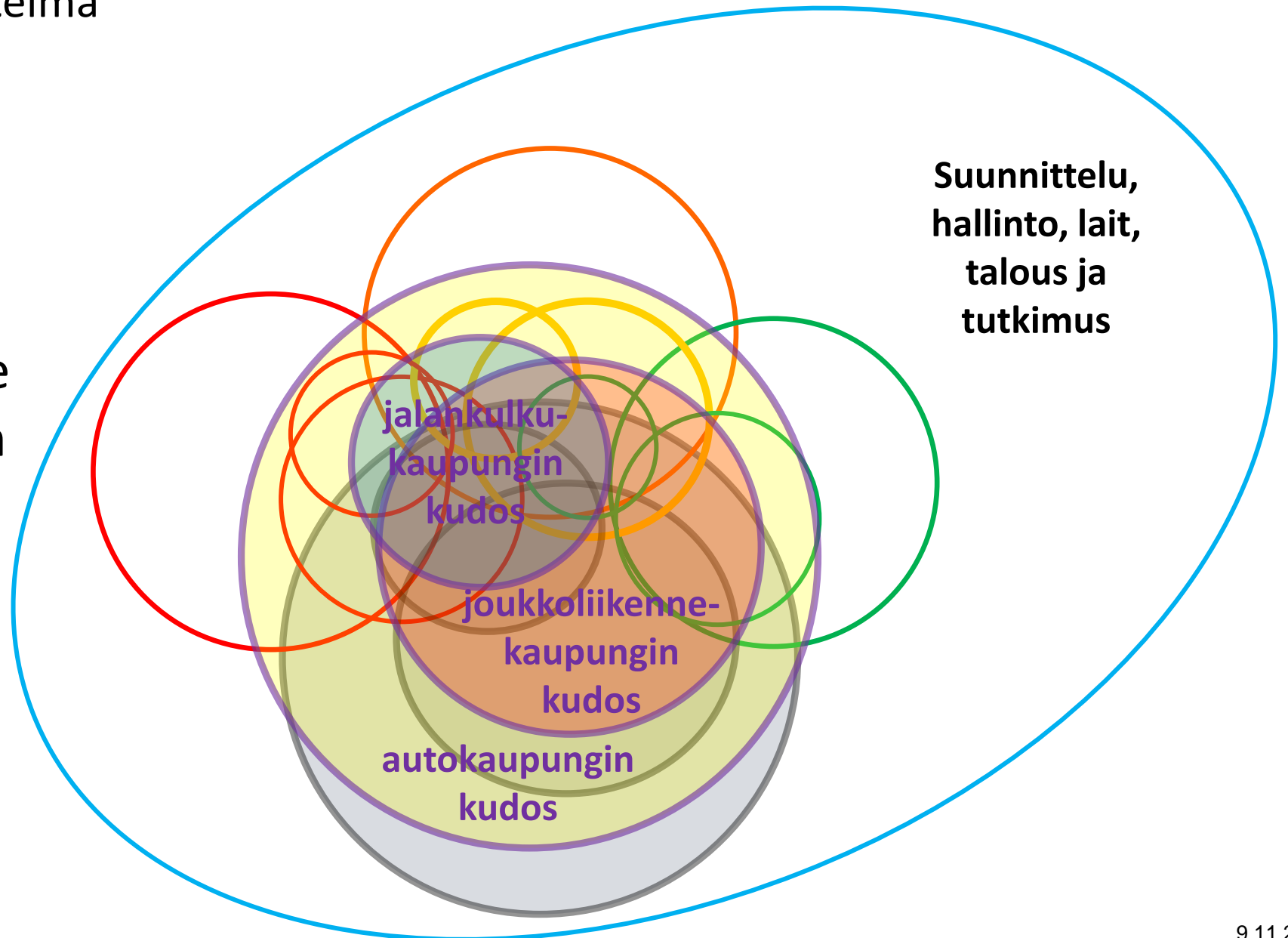
tunnistaa
fyysiset rakenteet
runkona ja puitteena,
johon moninainen
kaupunkielämä
kiinnittyy
ja jota se myös
muokkaa

Kolmen kudoksen yhdistelmä

Kaupunkikudosten skeema

Kun kudoksia on kolme ja ne ovat osittain toistensa päällä, voi yhdistelmä vaikuttaa sekavalta

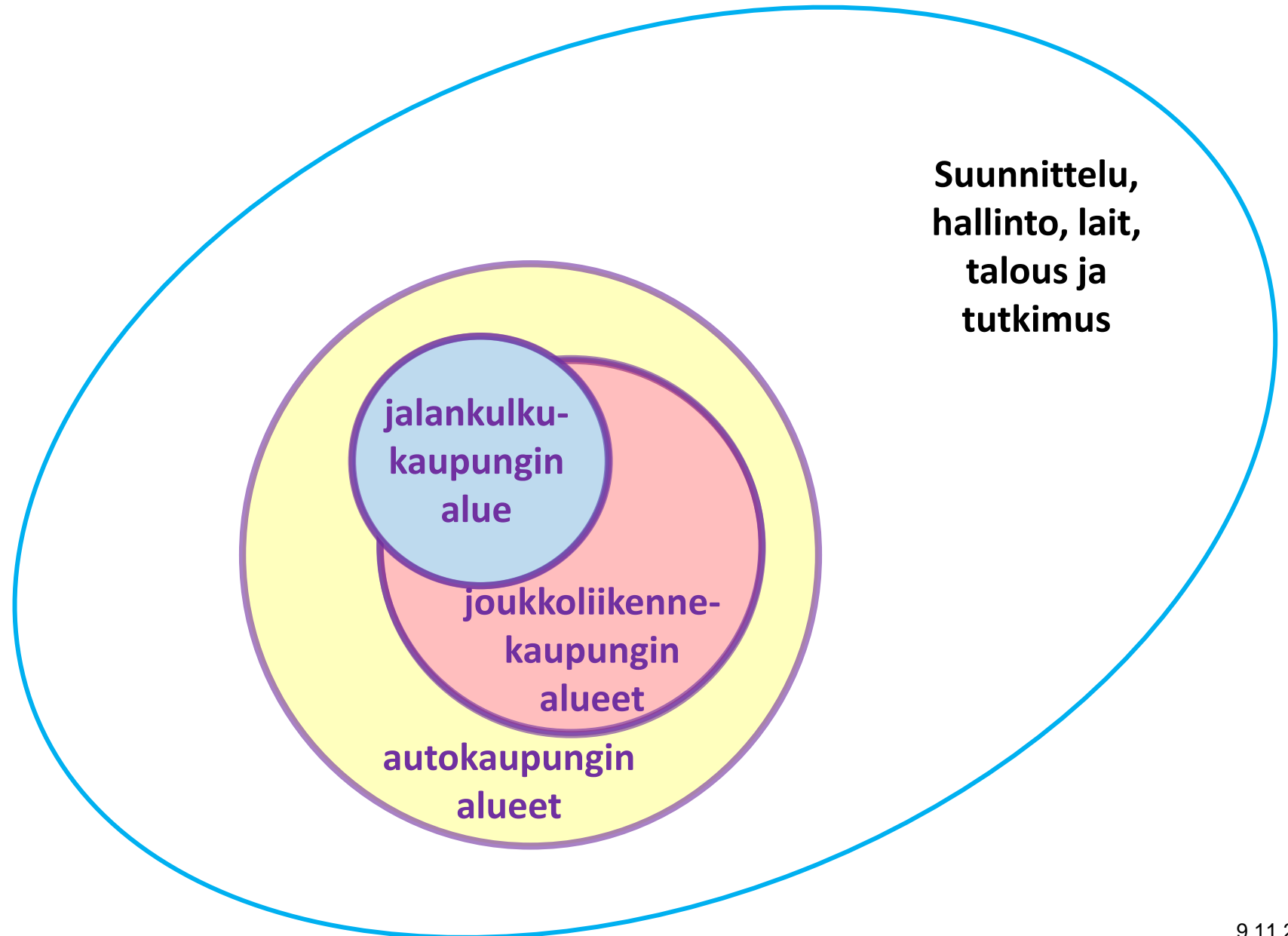

Kiinnittyy alueisiin

Kaupunkikudosten skeema

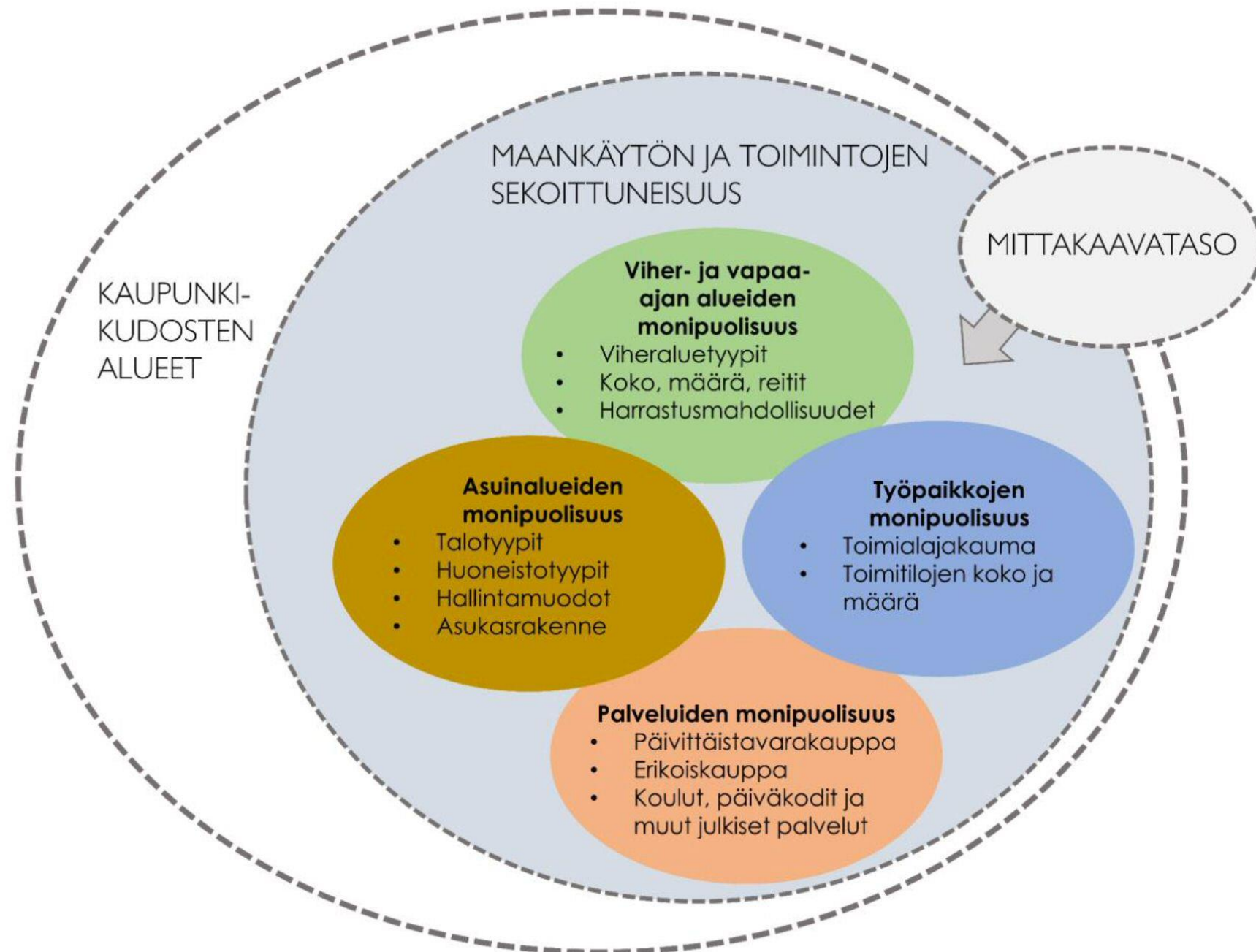
Kudosten rakenteet,
toiminnot, elintavat
ja ympäristöt
voidaan kuitenkin
tunnistaa

**kaupunkikudosten
alueina**

Kaupunkikudosten alueet

alustana ja
työkaluna
sekoittuneisuuden
tarkasteluissa

Kaupunkikudosten alueet

Jalankulkukaupunki

- Ydinalue
- Ulompi ydinalue
- Muu ulompi alue

Joukkoliikennekaupunki

- Sisempi alue
- Sisempi alakeskus
- Ulompi alue
- Ulompi alakeskus

Autokaupunki

- Sisempi alue
- Ulompi alue

Kudoskartat

mallintavat
todellisuutta
(substantial)

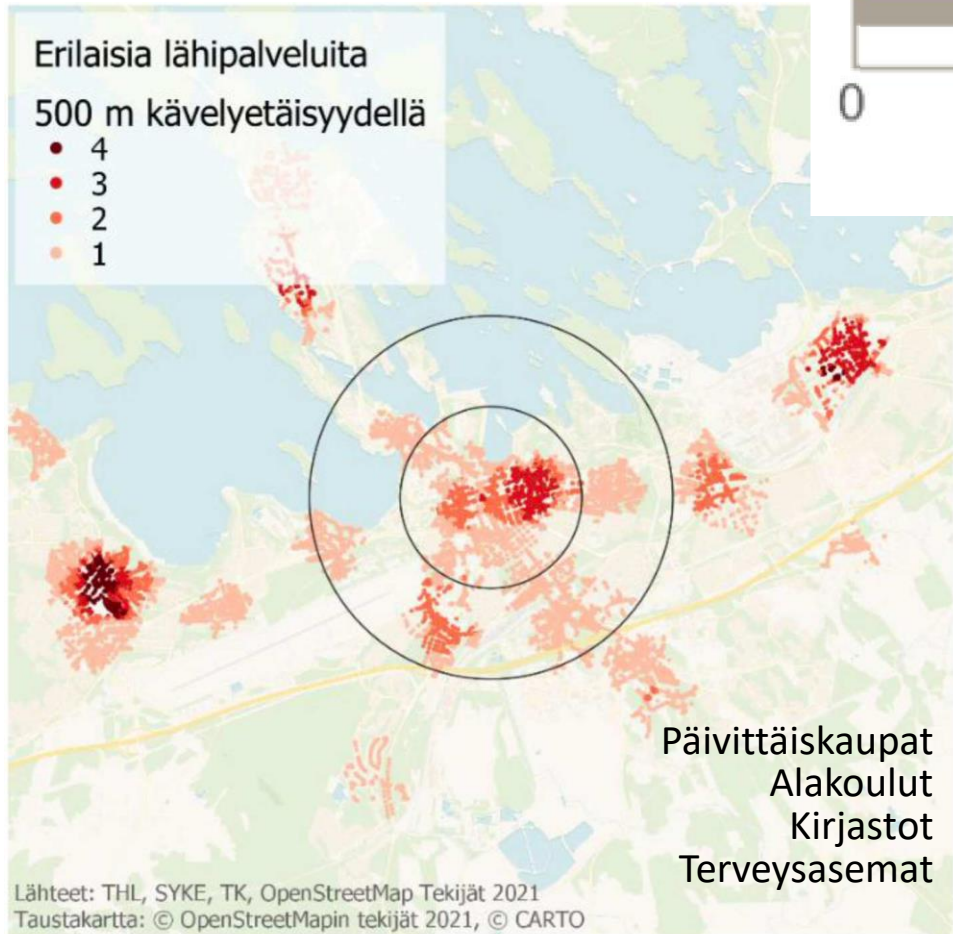
Mitoittavat kehät

Alueiden ulkorajoja mitoitettavien kehien säteet ja aikaetäisyydet eri kulkutavoilla

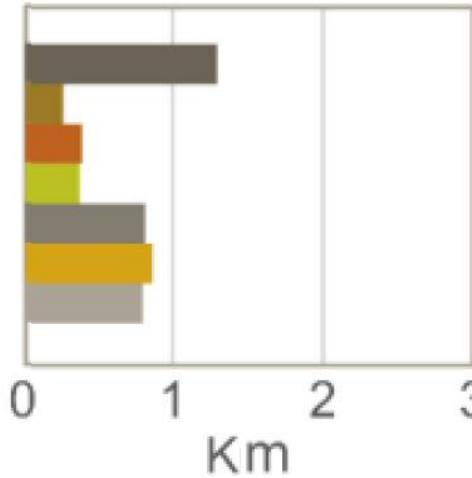
1 km	15 min jalan asiointi
2 km	30 min jalan työssäkäynti
8 km	30 min peruslinjoilla tai pyörällä, 15 min asiointi autolla
20 km	30 min nopeilla linjoilla tai autolla

Kaupunkiseudun toiminnallisen alueen ulkoraja.

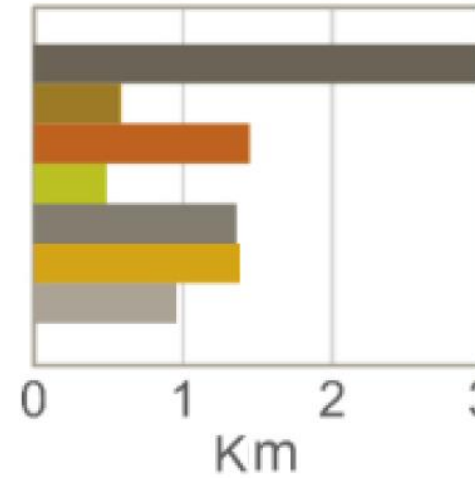
Selvityksiä, joiden tuloksissa näkyy kaupunkikudosten palvelurakenne ja erot sekoittuneisuudessa selittyvät kudosten ominaisuuksilla.

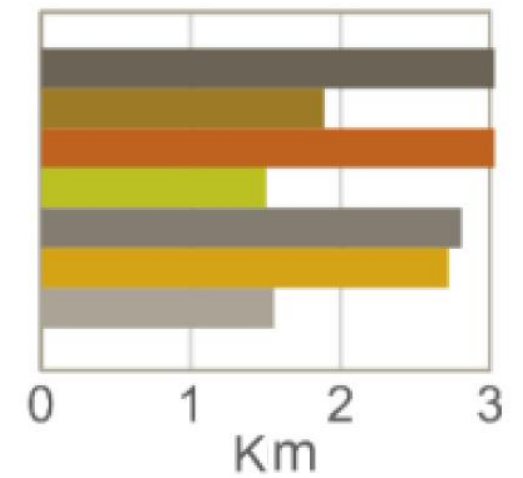
jalankulkukaupunki

joukkoliikennekaupunki

autokaupunki

Keskimääräiset asiontietäisyydet

Asumisen ja palveluiden sekoittuneisuutta Tampereella.

Lähiympäristön palveluiden monipuolisuutta Lappeenrannassa

Aina kohdistaminen kudosten
alueisiin ei riitä, myös
tarkkuusastetta ja luokituksia voi
olla tarpeen muuttaa

Huoneistotyyppien moninaisuus Joensuun seudulla 2019

Yleisin huoneistotyyppi
1 km x 1 km -ruudussa

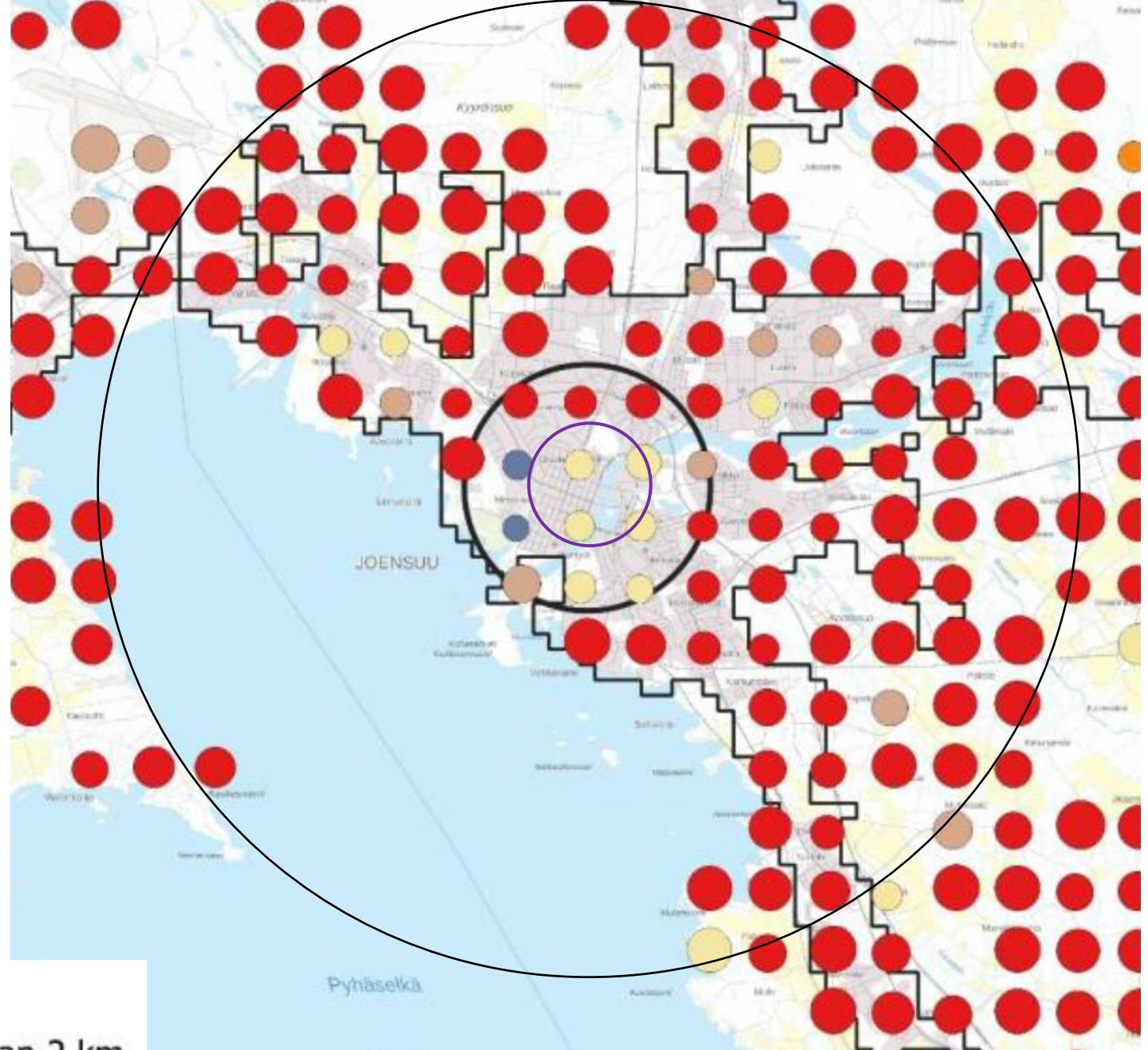
- yksiö (1)
- kaksio (2)
- kolmio (3)
- neliö tai suurempi (4+)
- 1 ja 2
- 1 ja 3
- 1 ja 4+
- 2 ja 3
- 2 ja 4+
- 3 ja 4+
- Kaikkien huoneistotyyppien osuus yhtä suuri

Yleisimmän huoneistotyypin osuus
1 km x 1 km -ruudulla

- 0.2
- 0.4
- 0.6
- 0.8
- 1

Taajamaraja

Etäisyys keskustaan 2 km

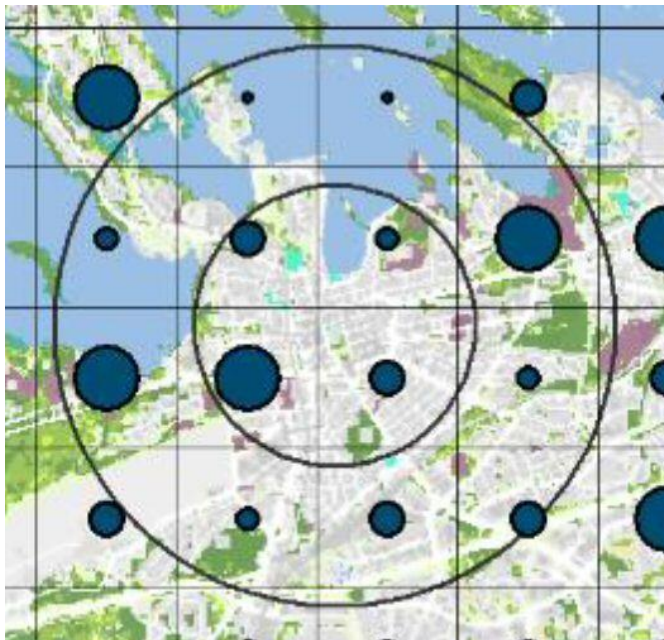

Aina kohdistaminen kudosten
alueisiin ei riitä, myös
tarkkuusastetta ja luokituksia voi
olla tarpeen muuttaa

Viherrakenteen monipuolisuus

Shannonin diversiteetti-indeksi (SHDI)

- Puistot
- Urheilu- ja vapaa-ajan toiminta-alueet
- Vesialueet

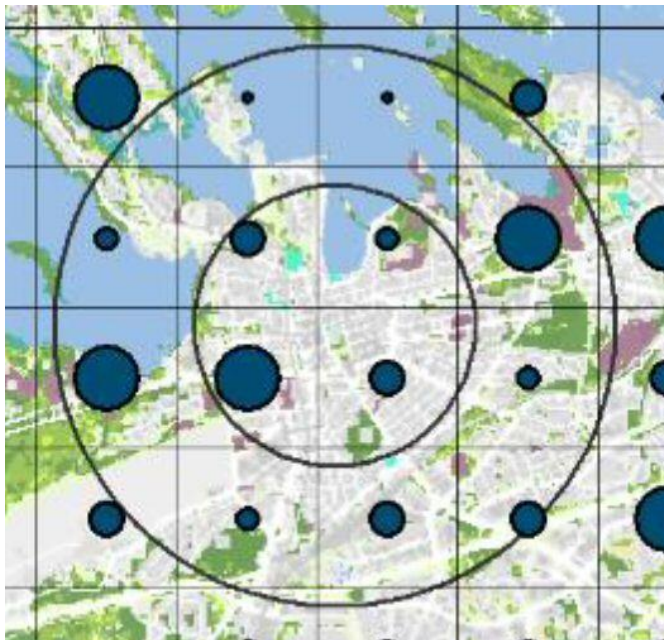
- Maatalousmaat
- Lehtimetsät
- Havumetsät
- Sekametsät
- Niityt ja pensaikot
- Kalliomat
- Kosteikot
- Avosuot

Aina kohdistaminen kudosten alueisiin ei riitä, myös tarkkuusastetta ja luokituksia voi olla tarpeen muuttaa

Viherrakenteen monipuolisuus

Shannonin diversiteetti-indeksi (SHDI)

- Puistot
- Urheilu- ja vapaa-ajan toiminta-alueet
- Vesialueet

- Maatalousmaat
- Lehtimetsät
- Havumetsät
- Sekametsät
- Niityt ja pensaikot
- Kalliomat
- Kosteikot
- Avosuot

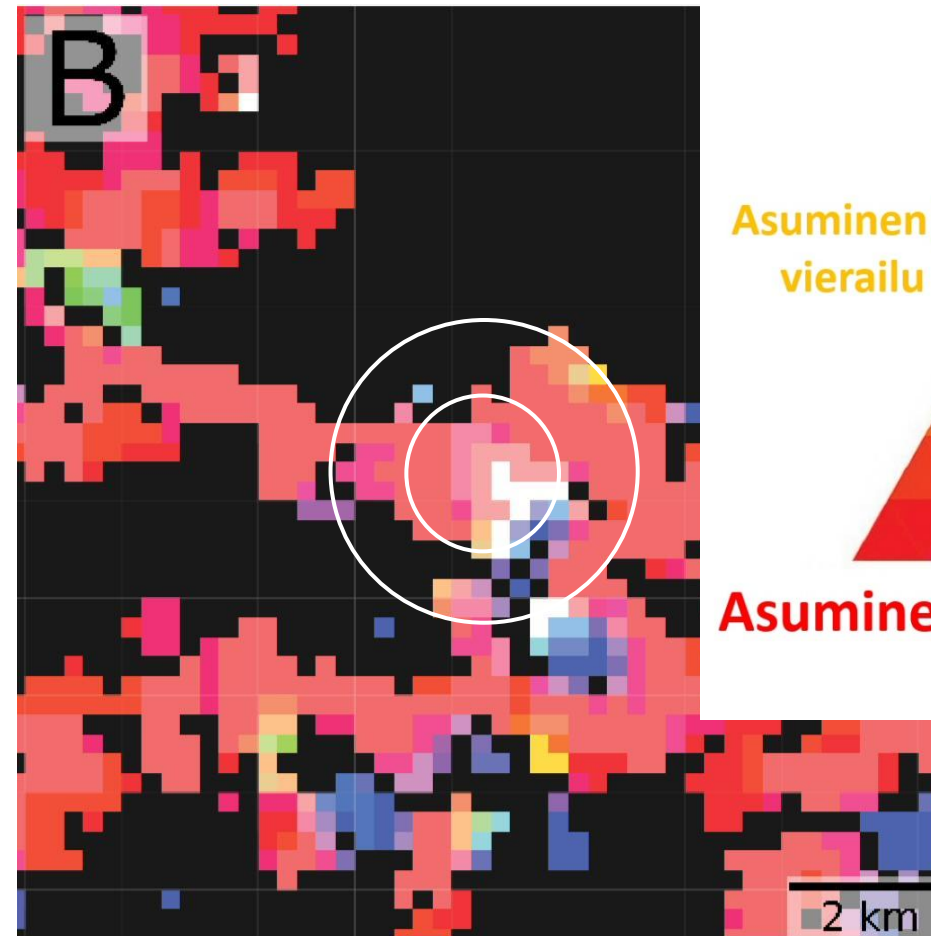
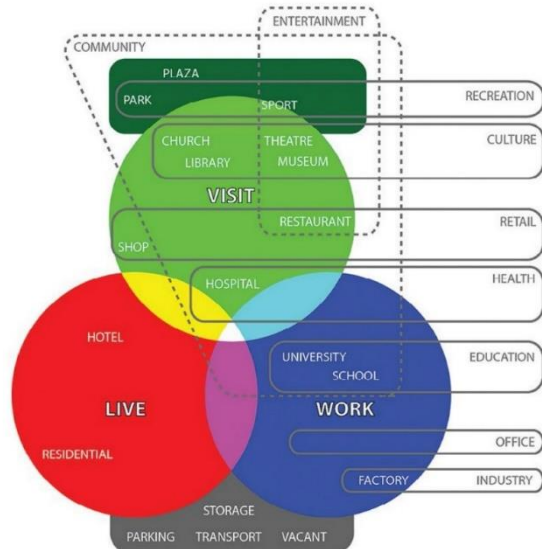
Alustavaa kaupunkikudosten alueisiin kohdistettua viherrakenteen luokitusta vuodelta 2016, Leo Kosonen

Viherrakenteet kaupunkikudosten alueilla		
Jalankulkukaupungin alue	Joukkoliikennekaupungin alueet	Autokaupungin alueet
<p><i>Koristepuistot</i> <i>Oleskelupuistot</i> <i>Leikkipuistot</i> <i>Aukioiden istutukset</i></p>	<p><i>Koristepuistot</i> <i>Oleskelupuistot</i> <i>Leikkipuistot</i> <i>Aukioiden istutukset</i></p>	<p><i>Koristepuistot</i> <i>Oleskelupuistot</i> <i>Leikkipuistot</i> <i>Aukioiden istutukset</i></p>
<p><i>Katuvihreä</i> <i>Imeytysalueet</i></p>	<p><i>Katuvihreä</i> <i>Imeytysalueet</i></p>	<p><i>Katuvihreä</i> <i>Imeytysalueet</i></p>
<p><i>Vesi ja ranta</i> <i>Maisemarakenteet</i> <i>Suojavyöhykkeet</i></p>	<p><i>Vesi ja ranta</i> <i>Maisemarakenteet</i> <i>Suojavyöhykkeet</i></p>	<p><i>Vesi ja ranta</i> <i>Maisemarakenteet</i> <i>Suojavyöhykkeet</i></p>
<p><i>Välialueet</i> <i>Ulkoilualueet</i> <i>Suojelukohteet</i> <i>Suojelualueet</i></p>	<p><i>Välialueet</i> <i>Ulkoilualueet</i> <i>Suojelukohteet</i> <i>Suojelualueet</i></p>	<p><i>Välialueet</i> <i>Ulkoilualueet</i> <i>Suojelukohteet</i> <i>Suojelualueet</i></p>
<p><i>Metsiköt</i> <i>Metsät</i> <i>Niityt ja pellot</i> <i>Muut luonnonalueet</i></p>	<p><i>Metsiköt</i> <i>Metsät</i> <i>Niityt ja pellot</i> <i>Muut luonnonalueet</i></p>	<p><i>Metsiköt</i> <i>Metsät</i> <i>Niityt ja pellot</i> <i>Muut luonnonalueet</i></p>

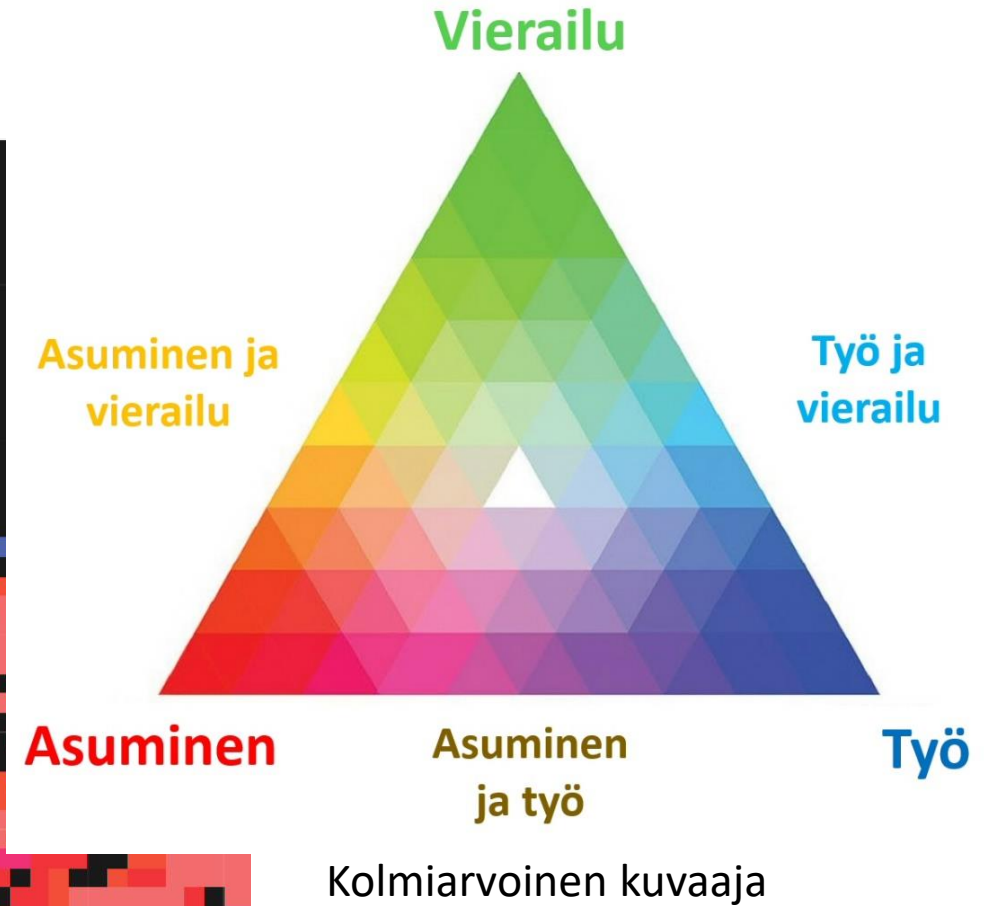
Mixed-Use Index ja kolmiarvoinen kuvaaja

Assemblage
Dovey ja Pafka 2017

Sekoittuneisuus on tässä mallissa mittarina ja ”hyvän kaupungin” ominaisuutena kuten tiiviys, saavutettavuus, jne.

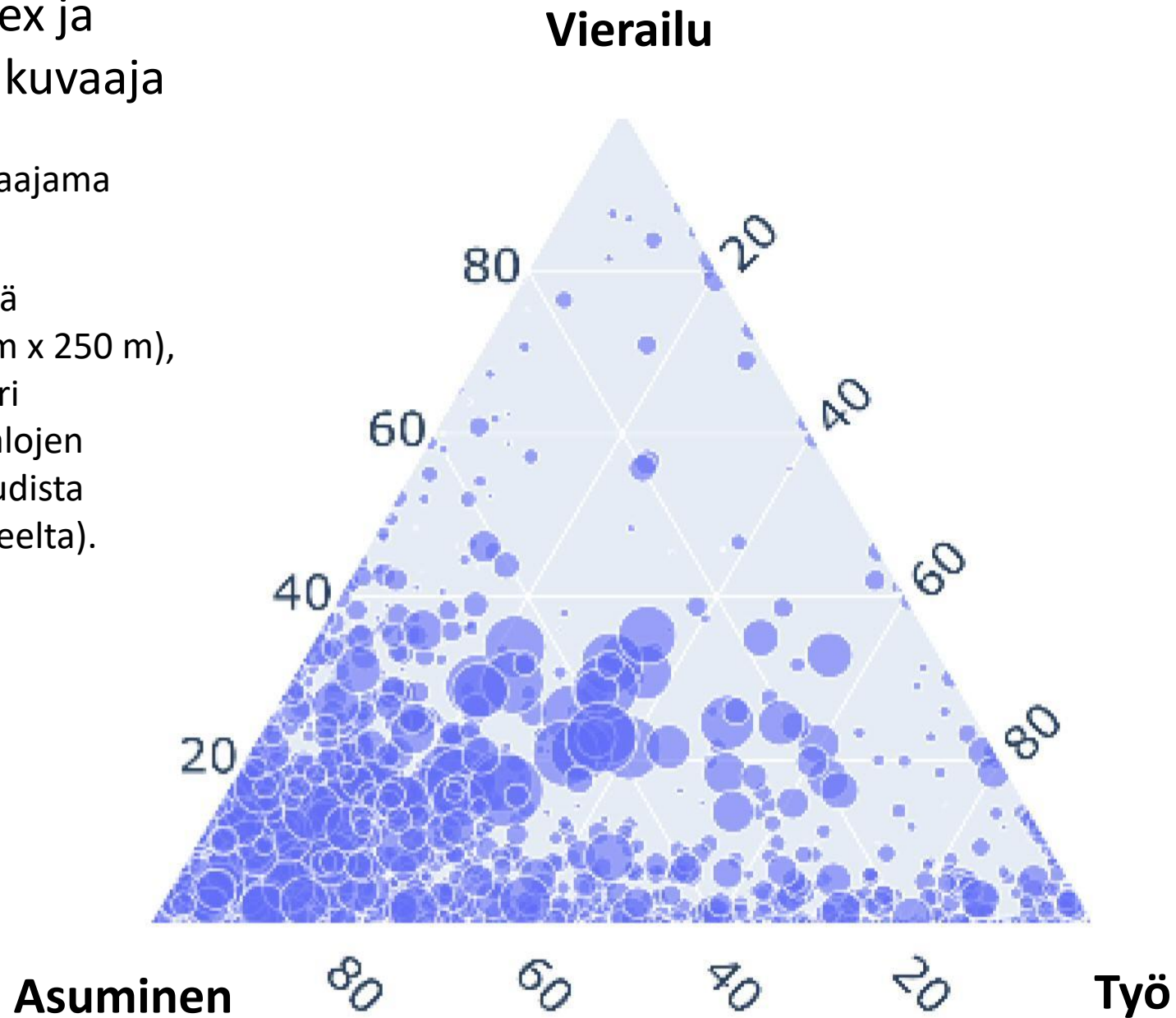
Naapuriruudut (750 m x 750 m), eli noin 5 minuutin kävelyetäisyydellä saavutettava ympäristö, Tampere

Mixed-Use Index ja kolmiarvoinen kuvaaja

Tampereen keskustaajama

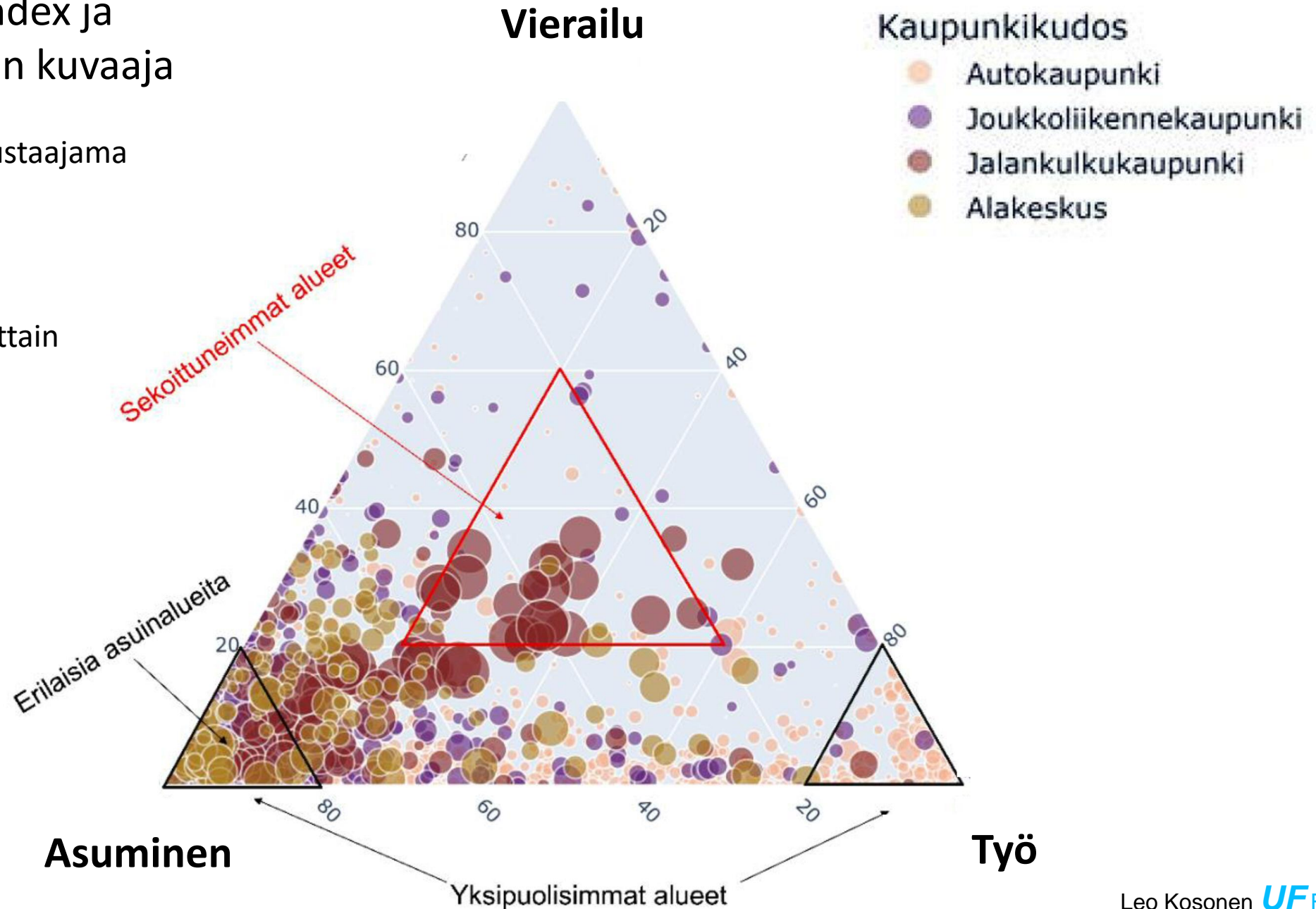
Yksi piste kuvaa yhtä tilastoruutua (250 m x 250 m), johon on laskettu eri toimintojen kerrosalojen osuudet naapuriruudista (750 m x 750 m alueelta).

Mixed-Use Index ja kolmiarvoinen kuvaaja

Tampereen keskustaajama

Samat pisteet on luokiteltu kaupunkikudoksittain

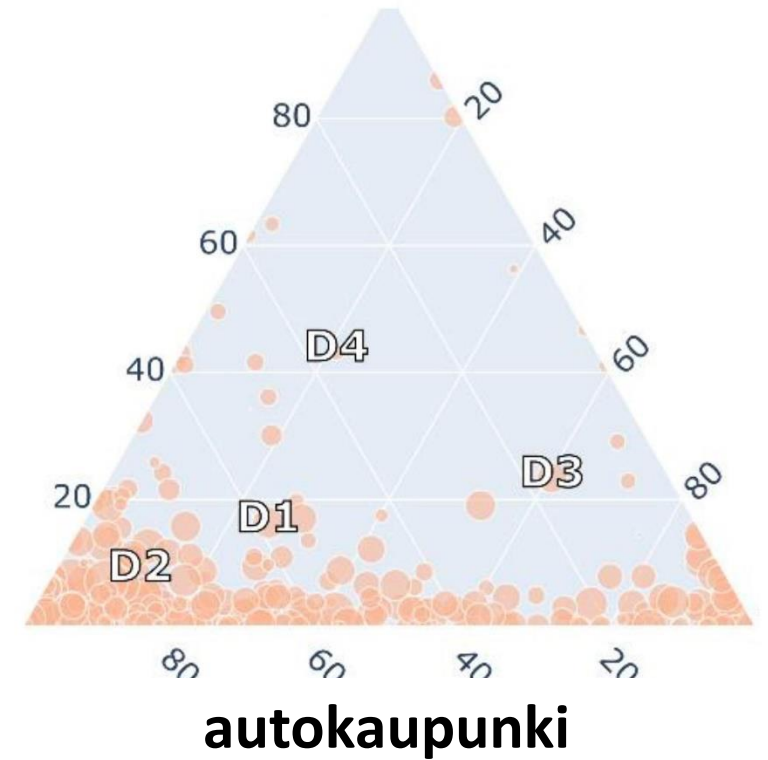
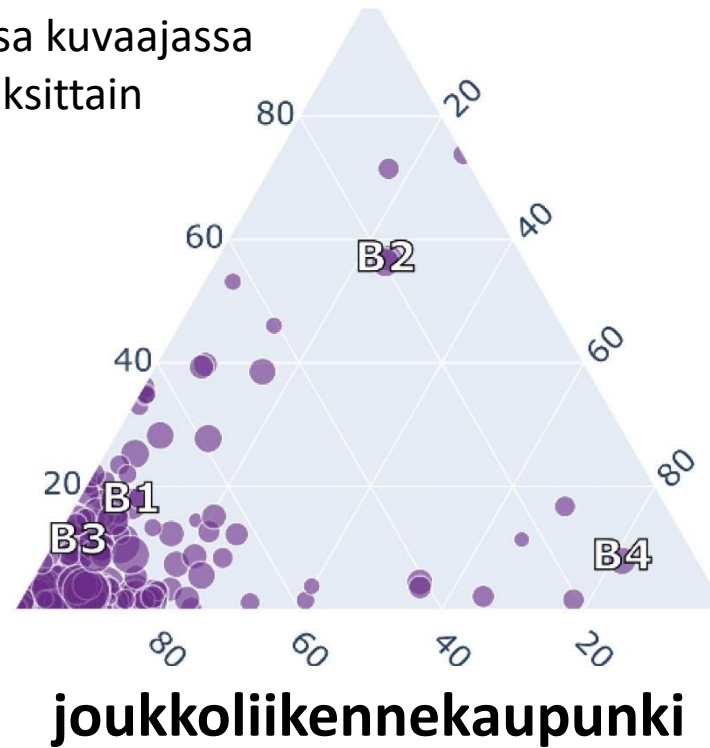
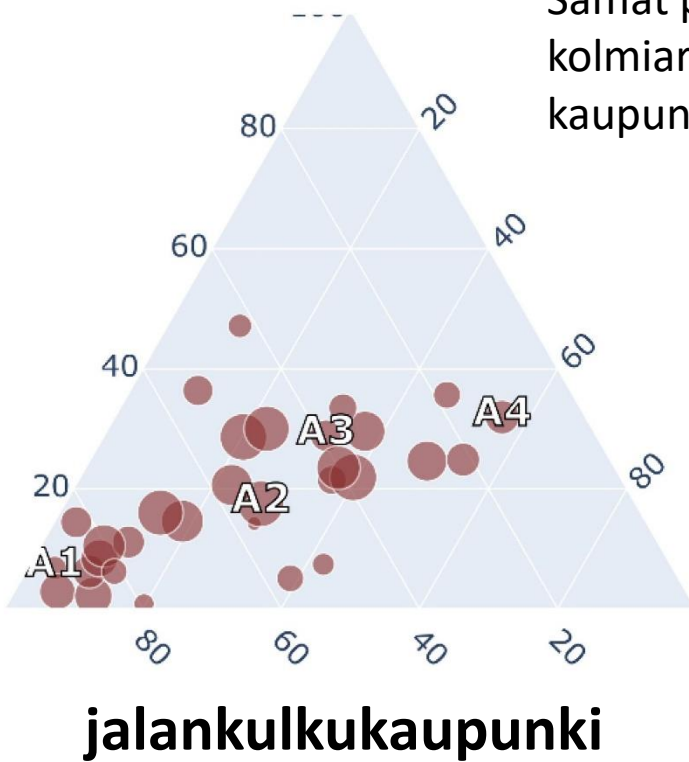
Mixed-Use Index ja kolmiarvoinen kuvaaja

Tampereen keskustaajama

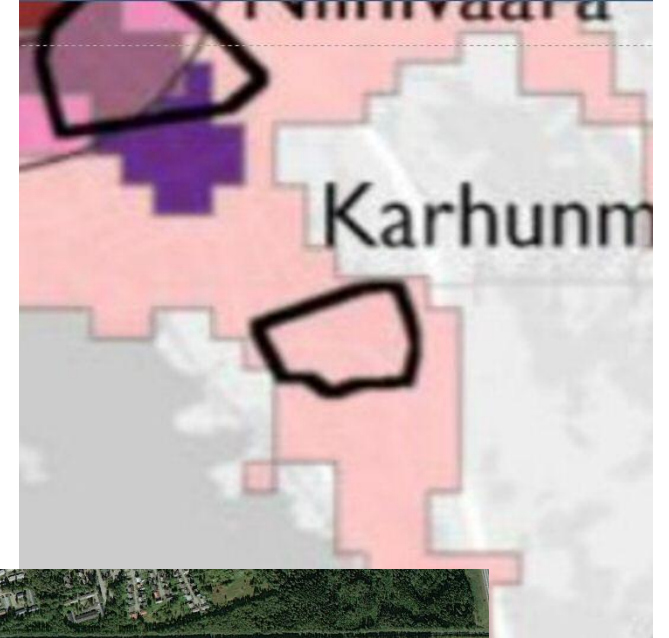
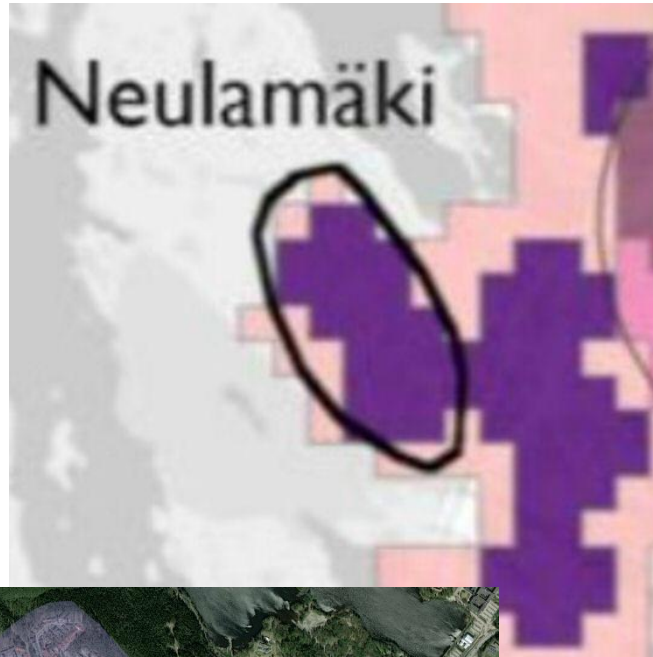
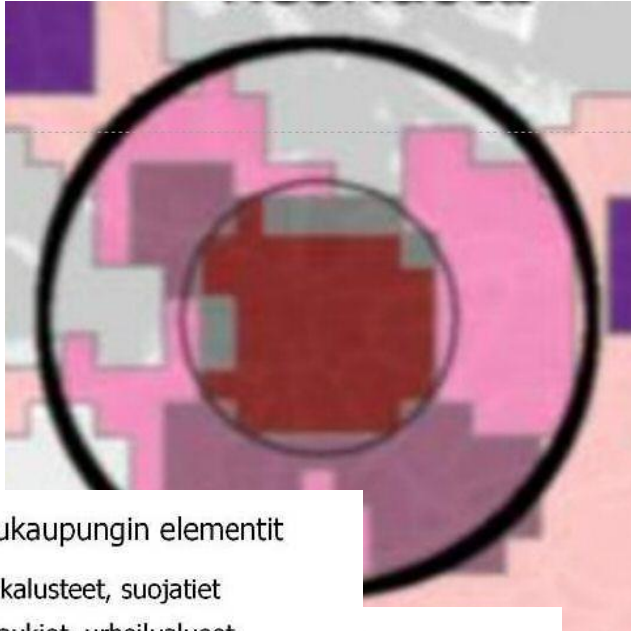
Kaupunkikudos

- Autokaupunki
- Joukkoliikennekaupunki
- Jalankulkukaupunki
- Alakeskus

Samat pisteet kolmessa kolmiarvoisessa kuvaajassa kaupunkikudoksittain

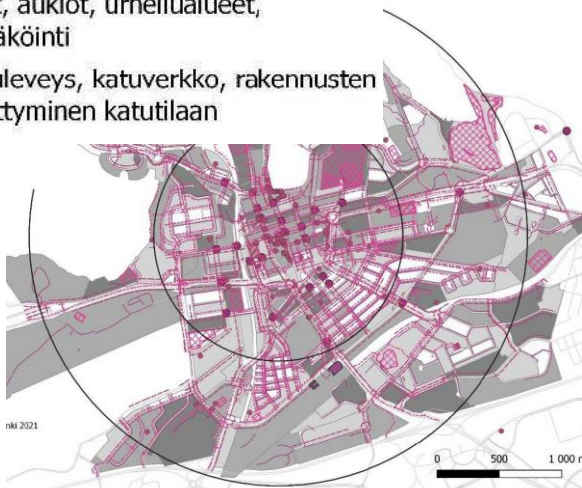

Lähiympäristöjen sekoittuneisuuden pohdinnat

Jalankulkukaupungin elementit

- kadunkalusteet, suojatiet
- ▨ torit, aukiot, urheilualueet, pysäköinti
- katuleveys, katuverkko, rakennusten limittyminen katutilaan

Sekoittuneisuuden pohdintojen kohdistuminen kaupunkikudosten alueisiin

Kudosalueet ovat hyvä puite sekoittuneisuustarkastelujen käsittelyyn

Selvitysten tulokset voidaan kiinnittää kaupunkikudoksiin käyttämällä kudosten alueiden rajoja tulosten raportoinnissa ja tulkinnassa.

Kaupunkikudosten alueet toimivat apuvälineenä kytkeä tulokset ja havainnot kaupunkiseudun kokonaisuuteen.

Lähiympäristöjen analyysissa kaupunkikudos toimii luontevasti sekoittuneisuusanalyysin viitekehystenä.

Sekoittuneisuuden pohdintojen kohdistuminen kaupunkikudosten alueisiin

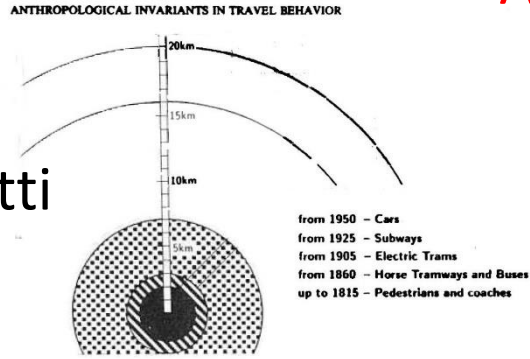
Sekoittuneisuustarkastelut tuovat tietoa, mutta eivät ole kovin tehokasta kudosalueiden tutkimista

Kudosten käsittelyssä sekoittuneisuus on enemmän mittari kuin laatuominaisuus, ainakaan se ei ole minkään kudoksen pääominaisuus.

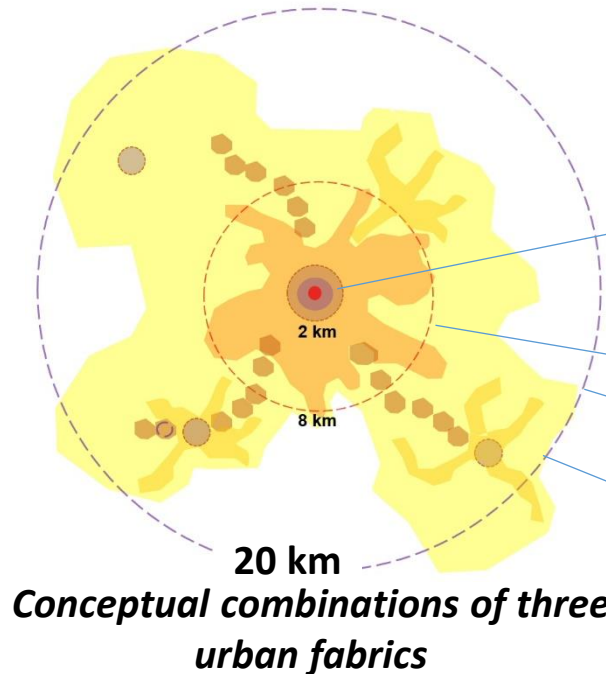
Vastaavasti sekoittuneisuuden luokitukset eivät ole suorin ja tehokkain tapa kudosten alueille tärkeiden ominaisuuksien, toimintojen ja ympäristökysymysten tutkintaan.

Kudosteorian tarkennuksia tarvitaan

Työssäkäynnin
tunnin aikabudjetti
Marchetti
1994

Asioinnin aikabudjetit
kudosten alueilla

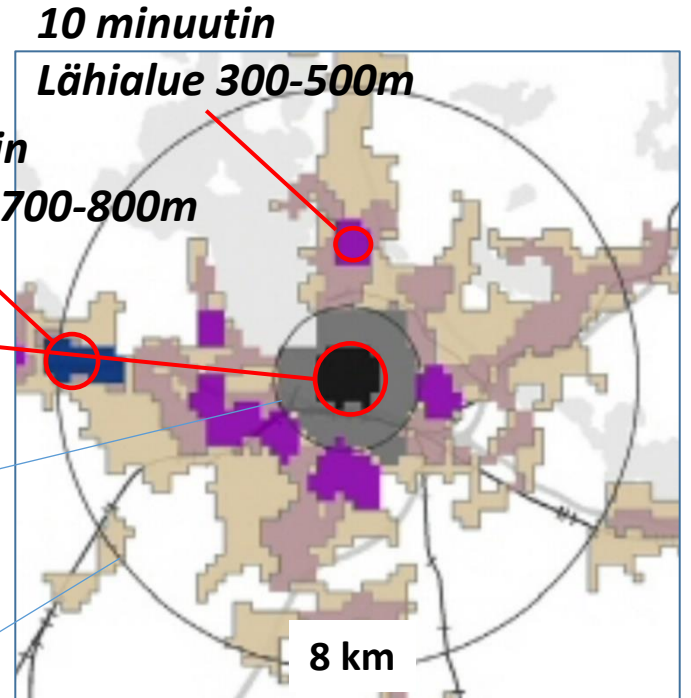

tunnin
jalankulkukaupunki,
säde noin 2 km

tunnin
joukkoliikennekaupunki
sisempi säde noin 8 km
ulompi säde noin 20 km

tunnin autokaupunki,
säde on noin 20 km, verkostoon tukeutuvana
alue voi olla myös tätä laajempi

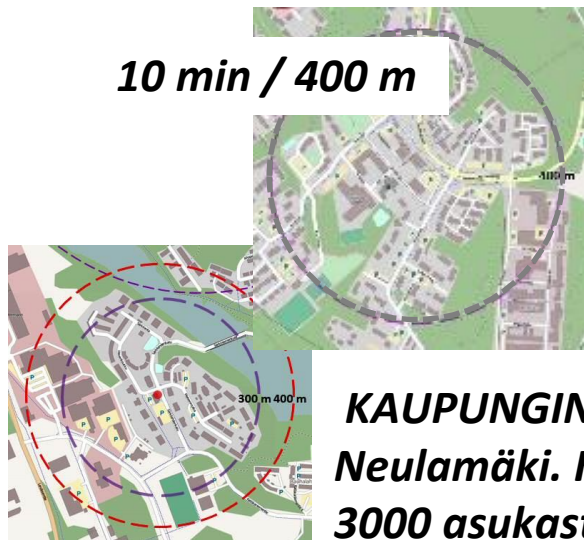
20 minuutin
Alakeskus 700-800m
30 minuutin
Ydinalue 1 km

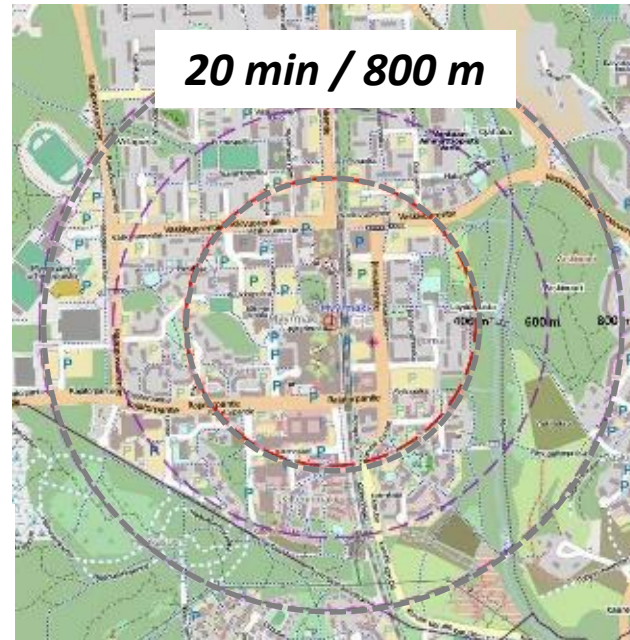
Käsitteelliset kaupunkikudosten yhdistelmät

Asioiden aikabudjetit on pohdittu

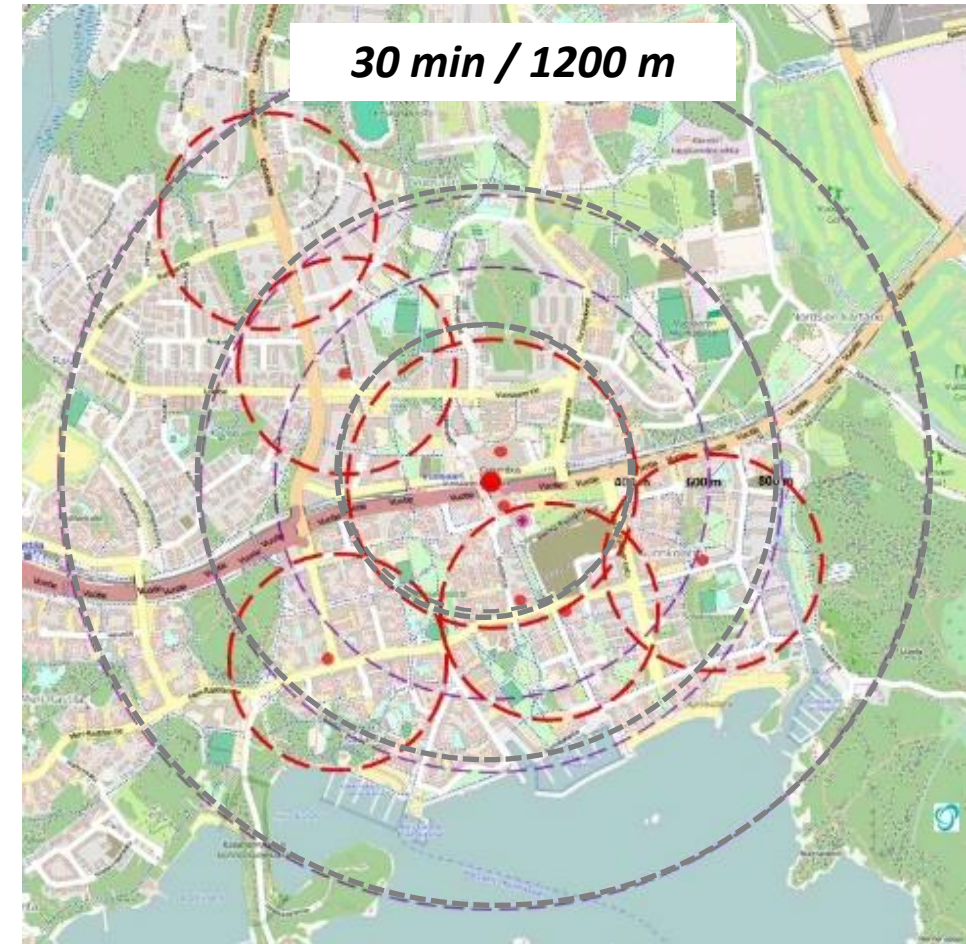
10, 20 ja 30 minuutin suomalaisia jalankulku- ja joukkoliikennekaupungin alueita

SOLUT
1500 asukasta

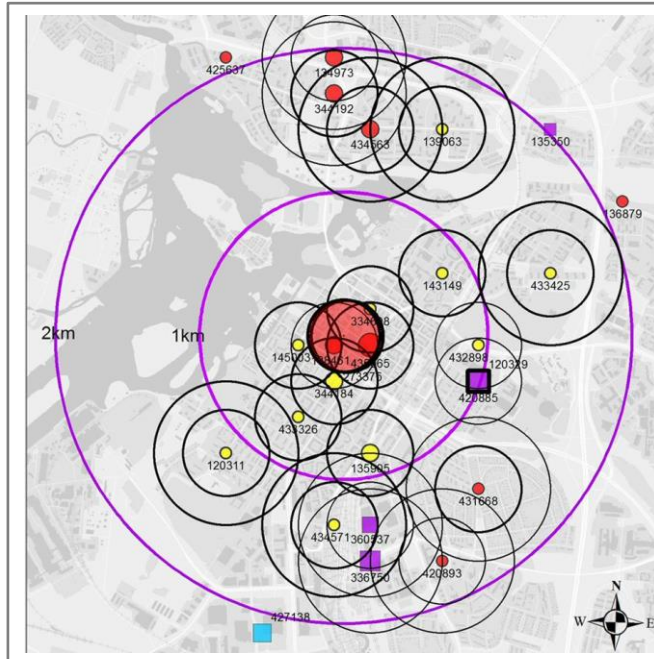
SUURET KAUPUNGINOSAT
Myyrmäki, Vantaa
20 000 asukasta

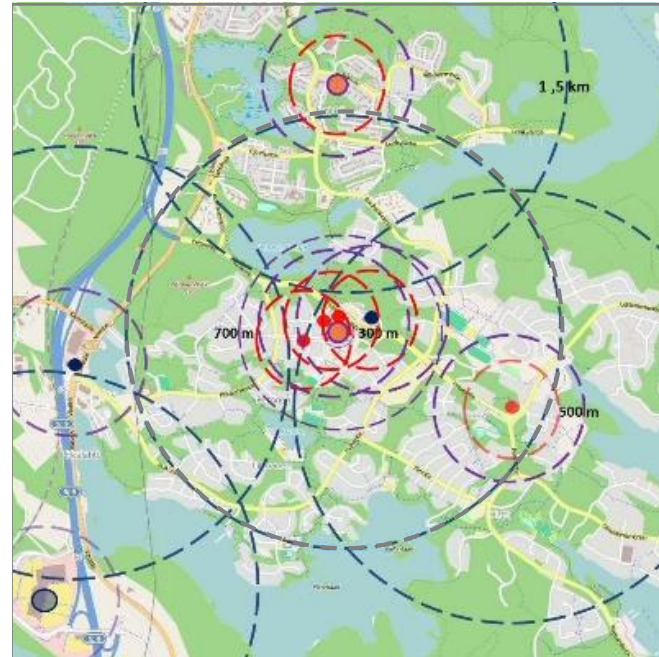
ALUEET
Vuosaari, Helsinki
35 000 asukasta

Autokaupungin kaksinaisuutta on pohdittu

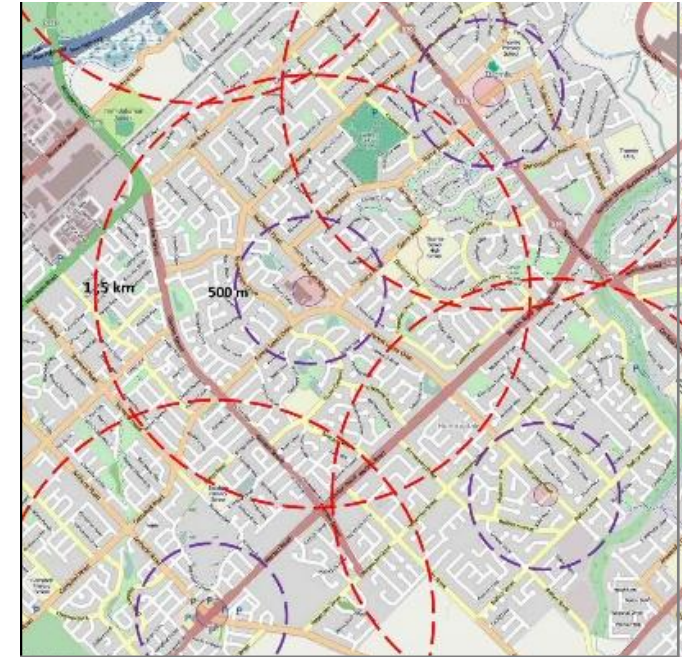
10 minuutin lähiasiointi *päivittäiskaupassa jalan, pyörällä tai autolla*

Jalankulkukaupungin alueilla (Oulu)
300m jalan, reuna-alueella 500m jalan, lisäksi pyörällä tai autolla

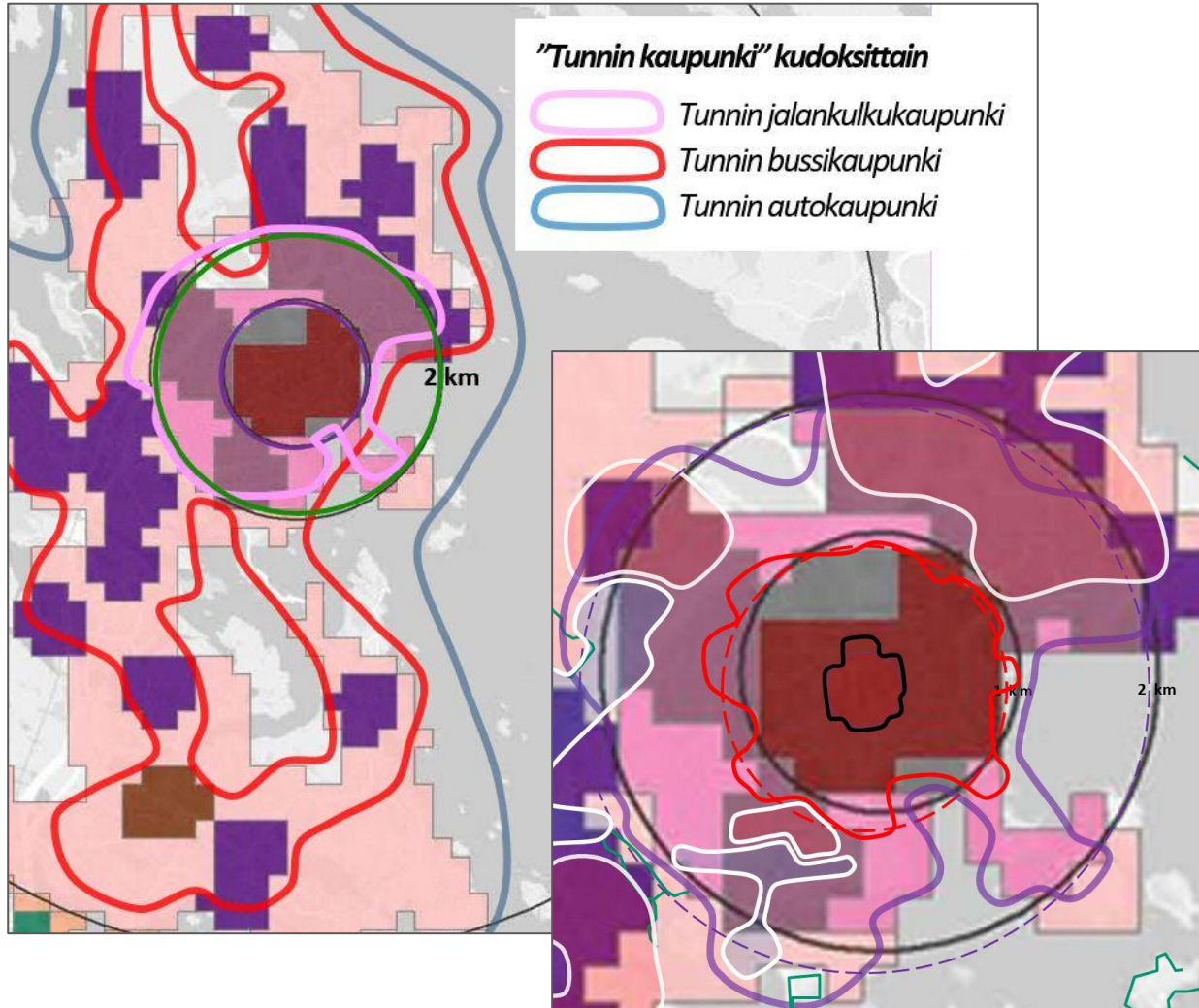
Bussikaupunginosissa (Kuopio, Petonen)
300m tai 500m jalan, lisäksi pyörällä 1,2 km tai autolla 1,5 km

Autokaupungin alueilla (Perth, Australia)
1,5 km autolla,

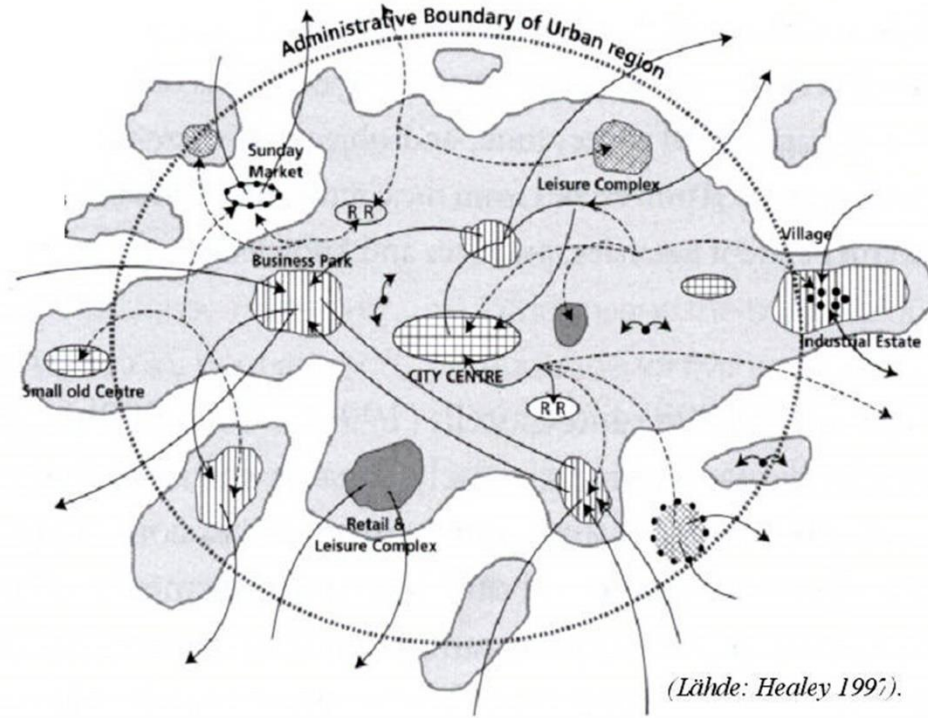
Aluerajausten tarkkuus tarvitsee lisää sovellutuksia

Kudosten alueiden rajojen tarkkuus voidaan valita tarpeen mukaan

Kudosmalli on kattava **todellisuusmalli**, joka on puuttunut.

Sen puute on korvattu **kollaasiajattelulla**, erikoistumisella ja ”Hyvän kaupungin” tulevaisuuskuvilla

1997

Multiplex

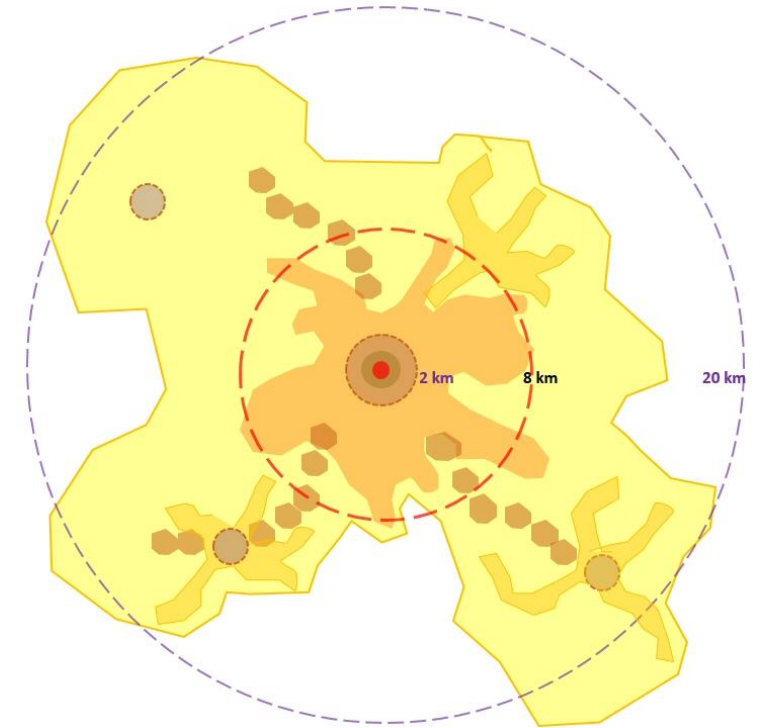
Graham Marvin

Tietojen kollaasi

Imaginary future models

”Hyvän kaupungin”

malleja

2016

Three Urban Fabrics

Newman - Kosonen

Tunnistettu kokonaisuus

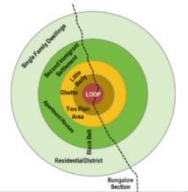
Substantial Model

Analyyysin ja suunnittelun

työkalu

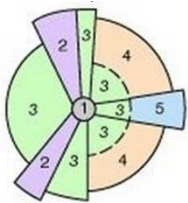
1925

Burgess

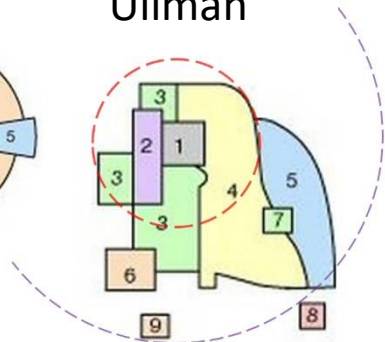
1939

Hoyt

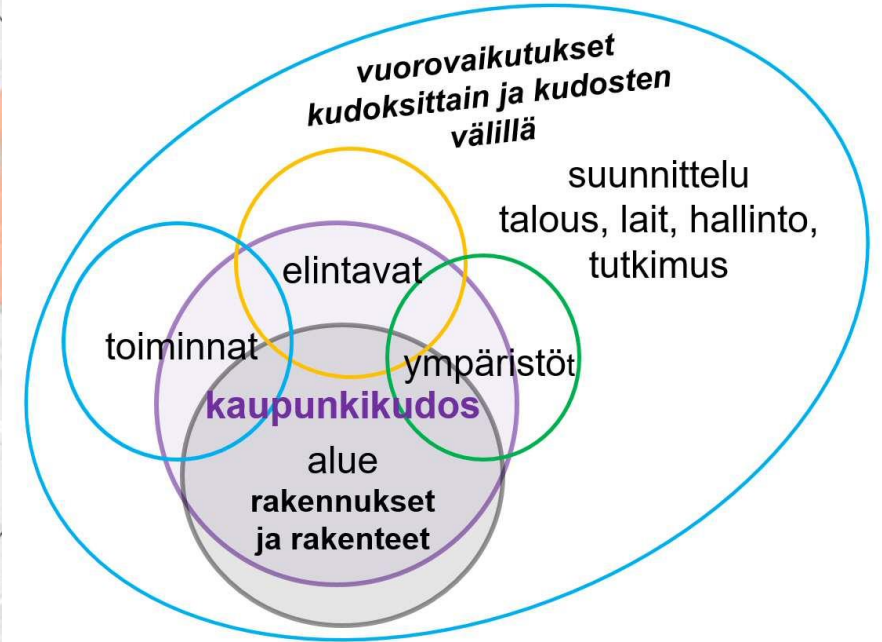
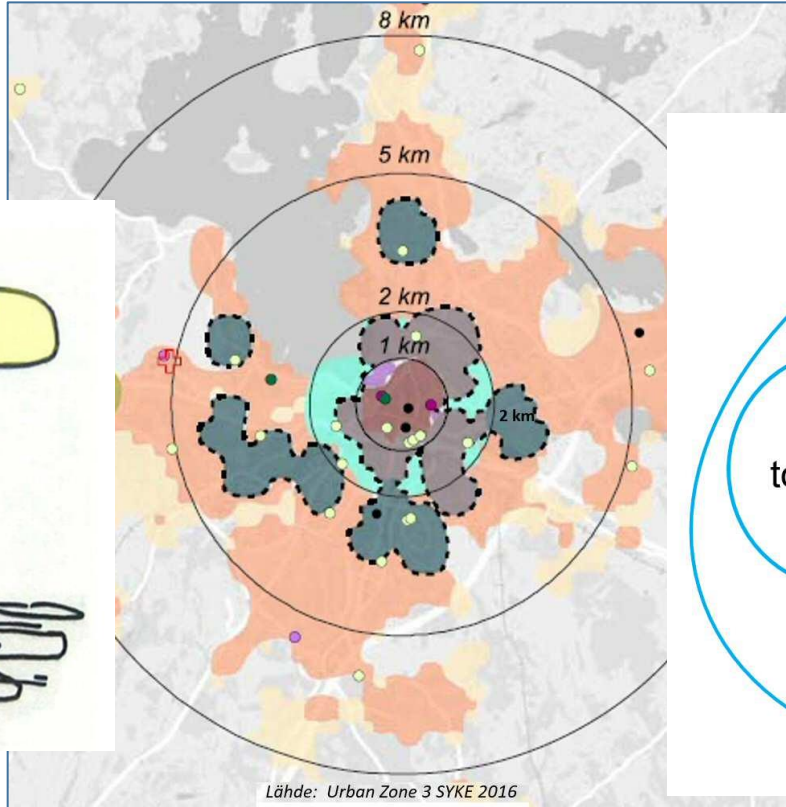
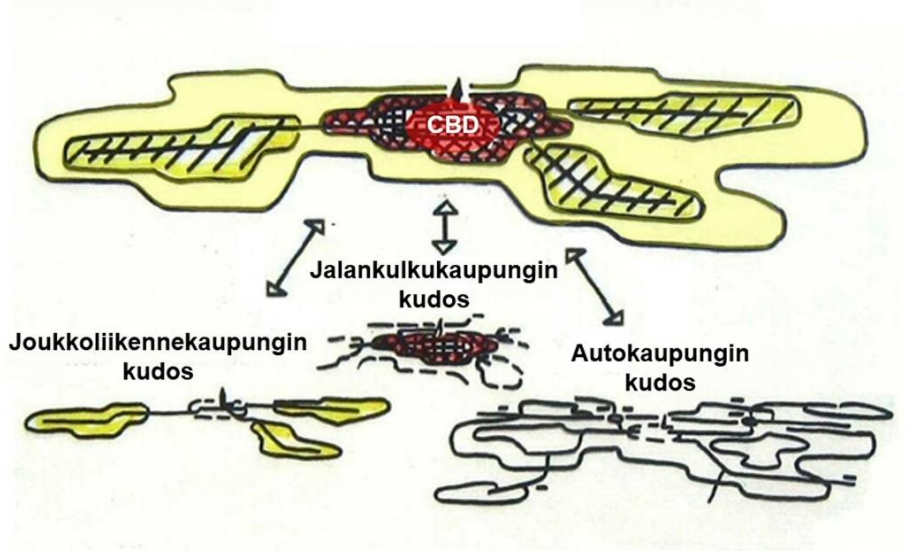

1945

Harris -
Ullman

Kudosmalli on kattava työkalusarja

luokitus puitteena

Kolme toistensa päälle rakentunutta kaupunkikudosta **uusi skeema** ja sen käsitteet

alueet alustana

Kaupunkikudosten **alueet** ja kudosten yhdistelmät näillä alueilla

sisällöt ja dialektiikka

Rakenteiden, toimintojen ja elintapojen vuorovaikutus sekä **ympäristöt**